

E.ON Energidistribution AB
Nobelvägen 66
205 09 Malmö
eon.se

T 040 - 25 50 00

Konc nr 7109

2021-10-09

2021-102988-0001

Samrådsredogörelse

Planerade 30 kV ledningar mellan Horshagafly S och vindkraftpark Rosenholm i Uppvidinge kommun, Kronobergs län.

Oktober 2021

Bg: 5967-4770
Pg: 428797-2
Org. Nr: 556070-6060
Säte: Malmö

Projektorganisation

E.ON Energidistribution AB
205 09 Malmö
eon.se

Rapporten har upprättats av [REDACTED], E.ON Energidistribution AB
Rapporten har granskats av [REDACTED], E.ON Energidistribution AB

För kartor i underlaget innehas rättighet:
© Lantmäteriet

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Samråd	4
3	Inkomna synpunkter och bemötanden	6
3.1	Yttranden utan erinran	6
3.2	Länsstyrelsen i Kronobergs län	7
3.3	Länsstyrelsen i Kronobergs län, BMP-beslut och motivering	9
3.4	Uppvidinge kommun	10
3.5	Trafikverket	10
3.6	Skogsstyrelsen	10
3.7	Telia elskydd	11
3.8	Birdlife Sverige, Kronobergs ornitologiska förening, Uppvidinge fågelklubb, gemensamt yttrande	11
3.9	Föreningen Vi, Föreningen Svenskt Landskapsskydd	11
3.10	Fastighetsägare till [REDACTED]	12
3.11	Fastighetsägare till [REDACTED], [REDACTED] Arrendatorer till [REDACTED]	12
3.12	Fastighetsägare till [REDACTED]	14
3.13	Muntliga kontakter	15
3.14	Movab AB	16
4	Sammanfattning alternativskiljande yttranden	16
4.1	Horshaga fly-Rosenholm	16

1 Bakgrund

Stena Renewable AB innehar laga kraftvunna miljö tillstånd för uppförande av totalt upp till ca 26 vindkraftverk med en total effekt som bedöms uppgå till ca 160 MW. E.ON avser att ansluta denna vindkraftsproduktion till överliggande 130 kV nät i en transformatorstation, Bredhälla, som är under uppförande. 130 kV ledningens slutpunkt i norr är en planerad transformatorstation som benämns Horshagaflö S. Från denna ut till tre olika vindkraftsanläggningar, Horshaga, Älmedal och Rosenholm, måste anslutningsledningar på 30 kV byggas. Det innebär att koncession måste sökas även för dessa ledningar och samråd för dessa ledningar pågick under maj och juni 2021.

2 Samråd

Samråd för de tre 30 kV ledningarna har utförts i form av ett undersökningssamråd som även uppfyllde formella krav för ett avgränsningssamråd med myndigheter, fastighetsägare och övriga berörda. Samrådet utgjorde även grund för Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan (BMP). I samrådsunderlaget presenterades flera olika sträckningar och teknikval.

Samrådsutskick för de aktuella ledningssträckningarna skedde genom utskick till myndigheter och organisationer via e-post 19-20 maj 2021 och brevutskick till fastighetsägare 20 maj. Samrådstid sattes till 18 juni 2021. Samrådsmaterial publicerades på www.eon.se/regionnat. Kompletta samrådsunderlag har kunnat beställas via E.ON:s kontaktperson eller laddas ner från projekthemsida. Annonsering i Smålandsposten och Magazinet Växjö under vecka 21 2021. Samrådet för 30 kV ledningarna har även omnämnts i tidigare samråd för 130 kV ledningen Bredhälla-Horshagaflö mars 2021. I tidigare kontakter med Länsstyrelsen Kronobergs län har det informerats om ett kommande samråd för 30 kV ledningar.

De myndigheter och organisationer som fått del av samrådet via e-postutskick framgår av tabell nedan. Utöver dessa skedde brevutskick till fastighetsägare längs de berörda alternativen.

Länsstyrelsen Kronobergs län	Trafikverket centralt
Uppvidinge kommun*, miljö- och bygg	Smålands Ornitologiska förening, SmOF
Uppvidinge kommun, tekniska, kultur och fritid	Svensk Vindenergi
Post- och telestyrelsen (PTS)	Sveaskog
Naturvårdsverket	Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM
Försvarsmakten	Kungsörn Sverige
FRA (Försvarets Radioanstalt)	Skanova
Havs- och vattenmyndigheten	LRF Uppvidinge
Jordbruksverket	LRF Sydost

Jägarnas riksförbund	Naturskyddsföreningen i Uppvidinge
Folkhälsomyndigheten	Uppvidinge fågelklubb
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) central	Badebodaåns Fiskevårdsområde
Naturskyddsföreningen Kronoberg	Åseda Ryttnarörening
Riksförbundet Enskilda vägar	Friluftsförbundet Åseda/Norrhult
Skogsstyrelsen	Uppvidinge norra älgskötselområde
Statens geotekniska institut (SGI)	Ekorva – Norramåla älgskötselområde
Sveriges Jordägarförbund	Åseda hembygdsörening
Sveriges Geologiska Undersökning	Nottebäcks hembygdsörening
Sveriges Naturskyddsförening	Uppcom, fiberbät i Åseda
Svenska Jägareförbundet	
Sveriges Ornitologiska förening, Birdlife Sverige	
Åseda Ryttnarörening	
Föreningen Vi	
Föreningen Svenskt Landskapsskydd	

*Uppvidinge kommun begärde en veckas förlängd svarstid.

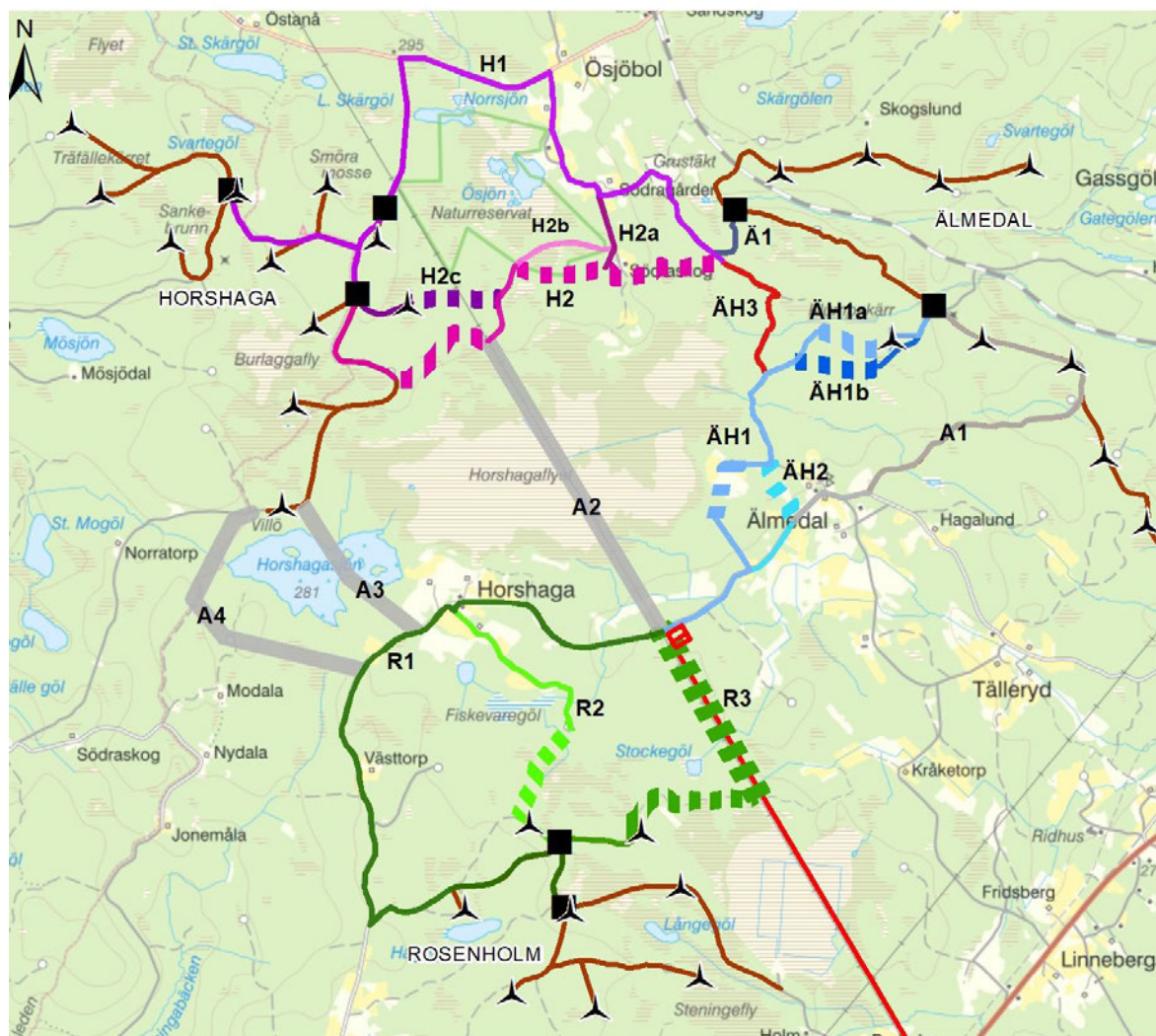
Länsstyrelsen upplyste i sitt samrådssvar 18 juni att även Movab och Änghultasjöns FVOF skulle samrådas med angående kalkning av Horshagasjön. E-post skickades till info@movab.nu samt telefonkontakt togs med [REDACTED], kontaktperson för FVOF som därefter fick e-post.

Efter samrådet hade E.ON ett telefonmöte 23 juni med Länsstyrelsens handläggare för att diskutera en del frågetecken i Länsstyrelsens yttrande och diskuterade den fortsatta formella gången i ärendet.

E.ON har även efter samrådstiden haft kontakter med Länsstyrelsens reservatshandläggare kring det planerade reservatet norr om Horshaga fly.

Länsstyrelsen beslutade 2021-10-19 att den planerade markkabeln till Rosenholm inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Nedan har relevanta yttranden och synpunkter för Rosenholmsledningen beskrivits. Yttranden som handlar om anslutning till Älmedal eller Horshaga har inte tagits med här.

Figur 1. Översiktskarta över de alternativ som omfattat samrådet. R1-R3 omfattande alternativ för Rosenholmsanslutningen.

3 Inkomna synpunkter och bemötanden

3.1 Yttranden utan erinran

Följande instanser har meddelat att man inte har några synpunkter eller att man inte avser yttra sig i ärendet:

- Försvarsmakten har inget att erinra.
- Folkhälsomyndigheten lämnar remissen utan åtgärd.
- Havs- och vattenmyndigheten avstår från yttrande.
- Jordbruksverket har meddelat att man inte kommer lämna några synpunkter.

- Naturvårdsverket avstår från att yttra sig.
- Strålsäkerhetsmyndigheten har lämnat ett standardyttrande utan synpunkter där kunskapsläget kring elektromagnetiska fält beskrivs.
- SGU lämnar inget platsspecifikt yttrande utan hänvisar till allmänna riktlinjer för infrastrukturprojekt.
- S G I meddelade 22 juni att man avstår från att lämna synpunkter i samrådet.

3.2 Länsstyrelsen i Kronobergs län

Länsstyrelsen ansåg att det behövde förtydligas vilken sträcka E.ON avsåg att söka tillstånd för att BMP-beslut skulle kunna fattas.

Alternativ A2 genom Horshaga fly undanbedes då det innebär att projektet uppnår betydande miljöpåverkan. Alternativ H2b, H2 och A3 är särskilt känsliga alternativ och bör strykas från alternativen.

Länsstyrelsen anser att det bästa för reservatet Horshagafly skulle vara att gräva ner befintlig luftledning utanför skyddad natur. Om en sådan prövning ska ske behöver det ske i samband med åtgärderna att gräva ner den nya ledningen till vindkraftsparkerna och Länsstyrelsen vill därför lyfta möjligheten att utreda frågan nu.

Samrådshandlingarna behöver kompletteras med inventering av fridlysta och rödlistade arter. Dispens kan krävas från artskyddsförordning eller dispens från reservatsföreskrifter. Preliminärt bedöms grönvit nattviol inte utlösa förbuden mot artskyddsförordningen med korallrot kan möjligen göra det. Rika bestånd av sommarfibbla är viktiga att bevara.

Samrådshandlingarna behöver innehålla inventering av invasiva arter och det bör framgå i vilken mån projektet riskerar att sprida invasiva arter såsom blomsterlupin.

Avseende fåglar så påpekar Länsstyrelsen en ny tolkning som gjorts av EU-domstolen gällande avsiktligt dödande eller avsiktligt störande, enligt domen gäller skyddet enskilda individer. Avverkning under häckningstid kan innebära störning och dödande.

Länsstyrelsen rekommenderar att undvika åtgärder under häckningstid. En fågelinventering behöver göras för att kontrollera att det inte förekommer hålträd eller träd som håller stora risbon för arter som stora rovfåglar och ugglor. Utsök av stora rovfåglar och ugglor bör ske i artportalen för de senaste 10 åren.

Konsekvenser för ängs- och betesmark behöver utredas vidare. Om biotopskyddade miljöer berörs behöver konsekvenserna redovisas i samrådsunderlaget.

Länsstyrelsen påpekar näraliggande vattenförekomster vilka ska bedömas. Ett antal registrerade markavvattningsföretag finns som berörs. Om anläggandet av vindkraft, vägar, ledningsschakt, gjutning av fundament och andra åtgärder att förutsättningarna för dessa tillstånd ändras så kan åtgärderna behöva prövas enligt 11 kap MB.

Samrådshandlingarna behöver kompletteras med en utredning om risken för påverkan på yt- och grundvatten. Det behöver redogöras för på vilket sätt verksamheten och även byggskedet kan påverka yt- och grundvatten samt vilka skyddsåtgärder som planeras för att undvika påverkan.

Länsstyrelsen upplyser om åtgärder som kan föranleda krav på tillståndsplikt enligt 11 kap 9 § miljöbalken.

Länsstyrelsen påminner om att E.ON behöver samråda med Movab och Änghultasjöns FVOF om Horshagasjön. Movab sköter helikopterkalkning i Horshagasjön.

Potentiellt förorenat område finns på fastigheten [REDACTED]. Det finns inga misstankar om allvarlig förorening men risken bör beaktas.

Fornlämningsbilden är relativt dåligt känd varför Länsstyrelsen anser att en frivillig utredning som föreslagits bör genomföras. Rapporten kan utgöra underlag för det initierade samrådet enligt kulturmiljölagen. I dagsläget är det enbart H2 som undviker kända fornlämningar. Oavsett alternativ kan tillstånd till ingrepp i fornlämning enligt 2 kap. KML lämnas med villkor om arkeologisk insats som bekostas av exploitören. RAÄ-beteckningar används ej längre utan det är L-beteckningar som gäller.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har inkommit med hemställan om BMP-beslut samt har inlett samråd rörande KML. Samrådsunderlaget uppdaterades med efterfrågade uppgifter. En naturvärdesinventering har utförts under juni 2021. Allmän häckfågelinventering, örninventering, skogsfågelinventering samt uggleinventering har utförts vilket innebär en avsevärt högre inventeringsnivå än vad som brukar utföras för markkabelprojekt. E.ON:s uppfattning är att flera av de efterfrågade uppgifterna är i sådan nivå som lämpligen redogörs för i en kommande MKB.

Alternativ A2 och A3 som Länsstyrelsen anser olämpliga har redan i tidigt skede preliminärt avförts och kommer inte utredas vidare.

Länsstyrelsen anger inte varför de anser det bästa för Horshaga fly skulle vara att gräva ner befintlig 130 kV ledning utanför skyddad natur. Ledningen har stått där under flera decennier och naturvärdena på flytet har utvecklats trots ledningen. Norr och söder om flytet finns flera exempel på områden med höga naturvärden i ledningsgatan. En flytt av ledningen är en separat fråga och prövning som inte är aktuell inom ramen för den koncession E.ON nu avser att ansöka om. En sådan prövning kan initieras av Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket. Kostnad för utredning av en sådan flytt bekostas i så fall av dessa parter och har ingen koppling till nu gällande prövningar av 30 kV kablar. Preliminärt bedöms det mycket svårframkomligt både med en 130 kV markkabel eller luftledning runt de båda reservaten. Alternativ att flytta eller kabelförlägga befintlig 130 kV luftledning kommer inte att utredas inom ramen för föreliggande prövning av 30 kV kablar.

Utförd NVI har inkluderat fridlysta, rödlistade arter såväl som andra naturvårdsarter, invasiva arter liksom biotopskyddsobjekt. Påverkan beskrivs i MKB för ansökan.

Utsök av fågelförekomster i artportalen har skett. Så långt som möjligt kommer skogsavverkning undvikas under fåglars generella häckningssäsong. Skulle exempelvis snösmältning eller snömängd göra att avverkning drar ut på tiden bedöms det orimligt att göra uppehåll flera månader om enbart korta sträckor återstår. Något absolut åtagande kring detta kommer därför inte att göras men E.ON avser givetvis inte att avsiktligt störa häckande fågel.

Vad gäller vattenförekomster, yt- och grundvatten och markavvattningsföretag förefaller Länsstyrelsen tro att nu aktuell provning omfattar även anläggningar som prövats inom ramen för miljötillstånd för vindkraften. Så är inte fallet. Nu aktuell provning gäller elkablar och verksamhet på grund av dessa.

E.ON har skickat samrådsinbjudan till Movab och Änghultasjöns FVOF även om E.ON bedömer att kalkning av sjön är ett irrelevant intresse att beskriva då alternativ som berör Horshagasjön preliminärt har avförts.

E.ON kommer att utföra erforderliga arkeologiska utredningar och söka tillstånd till ingrepp i fornlämning. E.ON noterar att Länsstyrelsen bedömer att tillstånd till ingrepp kan lämnas oavsett alternativ.

3.3 Länsstyrelsen i Kronobergs län, BMP-beslut och motivering

Länsstyrelsen har beslutat att de planerade kablarna till Rosenholms vindkraftpark inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Åtgärderna berör inget vattenskyddsområde, omfattande gällande vatten är ringa och anläggandet genererar generellt inte föroreningar till vatten bedömer Länsstyrelsen inte att det är betydande påverkan avseende vatten.

Sträckan berör fornlämningar men inte av sådan dignitet att det kan anses vara betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen informerar om att [REDACTED] och [REDACTED] finns inlagda i länsstyrelsens databas för förorenade områden som misstänkt förorenade med anledning av avfallsbehandlingsverksamhet. Objektet saknar riskklassning. Arbeten bör utföras utanför fastigheterna. Särskild uppmärksamhet krävs avseende lukt och avvikande färgskiftningar. Om förorening upptäcks finns en skyldighet att informera tillsynsmyndigheten.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON noterar att verksamheten inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Vad gäller föroreningar på [REDACTED] och [REDACTED] så ligger dessa söder om den planerade sträckningen och kommer inte beröras. Fastigheterna utgör Flybo torvtäkt.

3.4 Uppvidinge kommun

Yttrandet är beslutat i kommunstyrelsen. Kommunen konstaterar att markkabelförläggningen är i linje med Uppvidinge kommuns översiktsplans riktlinje att kraftledningar under 130 kV i första hand bör markförläggas. Kommunen har inget att erinra mot samrådsunderlaget. Det alternativ som väljs ska vara de alternativ som innebär minst påverkan på landskapet och skogsbruket.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON delar inte uppfattningen att enbart påverkan på landskapet och skogsbruket är det som ska styra val av alternativ. Även andra miljöaspekter såsom påverkan på naturmiljö i exempelvis terrestra och akvatiska miljöer, fornlämningar och andra kulturhistoriska värden, infrastruktur, boendemiljö med flera intressen ska vägas in liksom tekniska aspekter såsom driftsäkerhet och kostnader. Det alternativ som sammantaget bedöms som lämpligast kommer att väljas och en MKB kommer att upprättas. E.ON konstaterar att Uppvidinge kommun inte har någon åsikt om vilket alternativ som innebär minst påverkan enligt kommunens förmenande.

3.5 Trafikverket

Trafikverket verkar ha uppfattat samrådsunderlaget som att ett järnvägsstråk kommer att beröras samt upplyser om gällande föreskrifter vad gäller förläggande av kabel i vägområde.

E.ON Energidistributions bemötande:

Järnväg kommer inte beröras av något kabelalternativ. Inte heller berörs Trafikverkets väganläggningar av R3.

3.6 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen uppmärksammar i samrådsyttrandet att det finns ett antal nyckelbiotoper och naturvärden som riskerar att påverkas negativt om en kabel kommer för nära.

Skogsstyrelsen uppmärksammar också att det inom området finns sumpskogsbestånd som berörs av de planerade åtgärderna. De planerade åtgärderna skulle kunna påverka hydrologin i dessa bestånd. Av den anledningen skulle det vara bra om eventuella nya tillfartsvägar planerades så att de inte lades nära dessa bestånd eftersom sumpskogar/vatten i skogsmark både är viktigt ur naturvärdes- och produktionssynpunkt.

E.ON Energidistributions bemötande:

Skogsstyrelsens naturvärden har varit ett viktigt underlag vid framtagande av möjliga sträckningar och inför naturvärdesinventering. Nyckelbiotoper kommer inte att påverkas

och övriga naturvärden påverkas i begränsad omfattning. Påverkan och förslag på hänsynsåtgärder kommer att redovisas i kommande MKB. Sumpskogsobjekt kommer att beröras i begränsad omfattning. Påverkan kommer att beskrivas.

3.7 Telia elskydd

Telia framför inga specifika synpunkter på samrådsunderlaget. Telia hänvisar till www.ledningskollen och telestörningsnämndens meddelande 21 samt skanovanatandring@teliacompany.com för ledningssamordning i Uppvidinge kommun. Telia önskar så långt som möjligt ha kvar befintliga anläggningar och om åtgärder krävs så förutsätter Telia att sådan åtgärd bekostas av den som initierar åtgärden.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har stor vana att bygga ledning invid andra nätägares anläggningar och noterar informationen inför detaljprojektering och byggande.

3.8 Birdlife Sverige, Kronobergs ornitologiska förening, Uppvidinge fågelklubb, gemensamt yttrande

Föreningarnas gemensamma yttrande framför inledningsvis allmänna synpunkter om kraftledningar och att dessa i allmänhet bör markförläggas. Därefter lämnas allmänna synpunkter om hur luftledningar bör anläggas.

Vad gäller det specifika området är de mesta kända fågelvärden knutna till Horshaga fly. Alternativ A2 är helt otänkbart ur såväl fågelskyddssynpunkt som med hänsyn till naturvärden. De planerade ledningarna får inte ha någon betydande påverkan på Horshaga fly.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har konstaterat att Horshaga fly hyser de högsta värdena för fågellivet och har inte för avsikt att gå vidare med alternativ A2. E.ON noterar också att vald teknik markkabel är det som förespråkas ur fågelsynpunkt.

3.9 Föreningen Vi, Föreningen Svenskt Landskapsskydd

Företrädarna för de två föreningarna anser att de tre vindindustrierna tillsammans med samhörande infrastruktur ett sammanhängande projekt. En sammanhängande MKB, omfattande ingående vindindustrier med tillhörande infrastruktur såsom vägar, ytor och olika tekniska ledningsnät i och ovan mark som belyser den sammanlagda miljöpåverkan ska utarbetas för hela projektet, vilket är helt i överensstämmelse med miljöbalkens krav, syfte och mening. I samrådsunderlag och MKB ska redovisas livscykelperspektiv för den sammanlagda verksamheten vid identifieringen och ett kvalitativt helhetsgrepp vid

utvärderingen och rapporteringen. Sedan listar yttrandet ett antal detaljerade innehållspunkter för vad man anser tillståndsansökan och MKB ska innehålla.

E.ON Energidistributions bemötande:

Elledningarna tillståndsprövas i detta fall enligt ellagen. Parallellt gäller miljöbalkens bestämmelser. Vindkraftverken är en verksamhet som prövas enligt annat lagrum i miljöbalken. Efter utfört samråd för 30 kV ledningarna kommer koncessionsansökningar med tillhörande MKB som beskriver utförande och miljöpåverkan från ledningarna att sammanställas. MKB kommer innehålla ett kapitel om kumulativ påverkan, dvs den adderande miljöpåverkan som anslutningskablarna ger i förhållande till annan verksamhet.

E.ON noterar att de båda föreningarna inte haft några synpunkter på redovisade alternativ i samrådsunderlaget och inte i innehållet av detsamma.

3.10 Fastighetsägare till [REDACTED]

Fastighetsägaren tog kontakt e-postledes och bad om förtydliganden kring alternativen A1-A4 och efterfrågade komplett samrådsunderlag. Fastighetsägaren framförde att Horshagasjön hyste ett rikt fågelliv samt att ett flertal fastighetsägare troligen kommer att lämna ett samlat yttrande. Framför preliminärt att alternativ väster om Horshaga fly är olämpliga.

E.ON Energidistributions bemötande:

Samrådsunderlag och förtydliganden skickades till fastighetsägaren, även komplett samrådsunderlag med vanlig post.

3.11 Fastighetsägare till [REDACTED],

Arrendatorer till [REDACTED].

Yttrandet är ett gemensamt yttrande för ett antal fastighetsägare företrädna av ägaren till [REDACTED]

Generellt anger yttrandet att ingen kraftledning, transformator eller väg på något vis får nedläggas eller byggas på mark eller tomt som tillhör någon av fastighetsägarna bakom denna handling. Allt intrång och all påverkan förbjuds.

Ingen av berörda fastighetsägare eller servitutsägare upplåter vägar eller mark för transport, avställning eller någon som helst annan påverkan under byggnation och arbete.

Alla fastighetsägare, arrendatorer, servitutsägare och berörda som står bakom yttrandet motsätter sig i starkaste ordalag att projektet 30 kV kraftledningar mellan vindkraftsparkerna Horshaga, Älmedal och Rosenholm på något som helst sätt påverkar Horshagaflaket, Horshagasjön, Fiskevaregöl, Stockegöl och all anslutande skog och natur.

Alternativ A2, A3, A4 är fullständigt uteslutna på grund av allvarlig påverkan på Horshagasjön och Horshagaflaket höga värden. Dessutom är det uteslutet därför att fastighetsägarna förbjuder alla användning av fastighetsägarnas mark och vägar.

Alternativ R1 är uteslutet för att fastighetsägarna förbjuder all användning av mark och vägar. Mitt i Horshaga by finns två tomter mitt emot varandra på vardera sidan om vägen. En brunn finns på ena sidan vägen och en vattenledning är nergrävd under vägen. En gammal jordkällare ligger precis invid vägen. Brunnen, vattenledningen och jordkällaren utgör hinder för alternativ R1. Småländska stenmurar kommer att förstöras på vissa delar därför att de finns på båda sidor om vägen.

Alternativ R2 är uteslutet förutom på grund av skälen under R1 dessutom på grund av att det innebär en dragning direkt över privat tomt som korsas av vattenledningar, avlopp och elledningar.

Alternativ R3 är uteslutet på grund av att all användning av mark och vägar förbjuds.

Fastighetsägarna lämnar ett förslag om att R3 kan accepteras om ledning dras över två andra fastighetsägare som upplåter mark åt vindkraftsparken och därmed är positivt inställda till markinrång för detta syfte och i befintlig ledningsgata. Ledningen får inte på något sätt gå utanför ledningsgatan och inte på något sätt påverka fastighetsägare vars mark angränsar till ledningsgatan. Förslaget förutsätter att ingen ledning, transformator eller väg på något vis får påverka mark som tillhör fastighetsägarna i yttrandet.

Fastighetsägarna föreslår en lösning där vindkraftpark Älmedal ansluts tillsammans med vindkraftpark Horshaga norr om Horshagaflaket och att man där uppför en gemensam transformatorstation för dessa två vindkraftparker.

Sammanfattningsvis anser fastighetsägarna att byggnation inte ska lokaliseras på mark där markägarna är emot byggnation av aktuella vindkraftsetableringar och förutsätter att detta respekteras. Lokaliseringen får inte påverka vatten, kulturhistoriska byggnationer, naturreservat eller annan miljö.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON noterar inledningsvis att de nämnda fastighetsägarna och arrendatorerna enbart är listade och att yttrandet inte är undertecknat. Det kan även konstateras att en av fastighetsägarna har tecknat ett servitut för transformatorstation på sin fastighet.

Vad gäller tillträde till fastigheter och vägar som är centralt i yttrandet så regleras inte det i koncessionen. Tillträde till mark vill E.ON i första hand teckna genom frivilliga servitutsavtal. Är det inte möjligt avser E.ON att söka ledningsrätt för ledningarna. Rätten att nyttja vägar och mark är således inte en faktor som vägs in i tillståndsprövningen.

De faktorer som stenmurar, vattenledningar, brunnar och jordkällare har bedömts vara förenliga med kabeldragning av två kabelförband. Kablarna kommer kunna undvika dessa intressen.

Eftersom fastighetsägarna anger att ingen påverkan får ske på all anslutande skog och natur till Horshagaflyet, Horshagasjön, Fiskevaregöl, Stockegöl så blir i praktiken alla alternativ omöjliga, även de förslag som förs fram eftersom det berör skog och natur till nämnda våtmarker och vattendrag. Förslaget rörande R3 är inte möjligt eftersom det inte är möjligt att enbart beröra ledningsgata och de två nämnda fastighetsägarnas mark. Förslaget för anslutning av Älmedal och Horshaga med en station norr om Horshagafly förutsätter att en ny 130 kV ledning (som prövas i separat koncessionsärende) skulle gå antingen rakt över Horshaga fly, vilket fastighetsägarna motsätter sig eller i obruten terräng runt om detsamma. Det förutsätter även att vindkraftsanläggningen Rosenholm ska anslutas till stationen genom att korsa flyet eller runda flyet öster eller väster om, något som fastighetsägarna också motsätter sig.

I grunden tolkar E.ON yttrandet som att de berörda fastighetsägarna är emot vindkraftsexploateringen och därför inte vill ha intrång från ledningarna som ska ansluta vindkraften. Bara fastighetsägare som får vindkraft på sin mark ska få intrång från anslutningsledningar. Det är enligt E.ON:s bedömning inte ett rimligt resonemang. Med samma resonemang skulle det gälla att för en bostadsfastighet som behöver elanslutning så skulle intrång för anslutningsledningen enbart accepteras på den fastighet som behöver el. Eller en industrietablering skulle inte kunna erhålla elanslutning då enbart fastigheten som ”drabbas” av industriverksamheten skulle hysa anslutningsledningen. Det är inte ett hållbart synsätt och inget som kan vägas in i tillståndsprövning för anslutningsledningar.

3.12 Fastighetsägare till [REDACTED]

Fastighetsägaren skickade via e-post ett brev daterat 2021-06-08 och ställde ett antal frågor kopplat till skogsbruket på fastigheten.

*Blir det några begränsningar vid korsning av kabelschakt med skogsmaskin eller skotare?
Blir det några begränsningar vid korsning av kabelschakt med arbetande markberedare?
Varför kan inte luftledningar stå nära vindkraftverk? Vilket avstånd är ”nära” ?*

E.ON Energidistributions bemötande:

Svar på frågorna skickades per e-post enligt nedan:

I de servitutsavtal som tecknas med markägare för markkablar står bland annat följande:

”Markkabeln ska i skogsmark förläggas på sådant sätt att normala skogsbruksmetoder vid tidpunkten för ledningens anläggande ska kunna utövas invid markkabeln och normala transporter ska kunna ske över markkabeln. Då besvärliga markförhållanden i kombination med skogsbruksåtgärder såsom tunga transporter innebär att markkabeln uppenbart riskerar att skadas ska dock åtgärderna omedelbart avbrytas och ledningsägaren kontaktas. Markkabel inom vägområde för enskild väg ska förläggas på sådant sätt att normalt nyttjande och underhåll av vägen inte försvåras.”

Alltså normalt sett går det bra att köra över kablarna. Skulle det vara mycket blött vid t. ex. snösmältning (tjällossning eller ihållande regnperioder i kombination med tunga transporter) kan det finnas vissa risker att maskiner går ner djupt och påverkar kablarna. Redan idag går en 10 kV markkabel längs hela vägen Rosenholm-Älmedal, på södra sidan vägen, och har du inga bekymmer av den så kommer du inte ha bekymmer av 30 kV kablar som ligger djupare. Om du redan idag vet vissa passager eller körvägar som du brukar nyttja i skogsbruket så kan vi redan vid anläggandet för säkerhets skull lägga kablarna i skyddsror. Rita gärna in på någon karta vilka lägen det gäller i så fall. Vi kan också ta den dialogen vid en framtida detaljprojektering av kablarna.

En markberedare kan korsa kabelschaktet men eftersom träd inte kommer tillåtas växa upp direkt ovanför kablarna så finns inget syfte att markbereda ovan schaktet. Det avråds således att markbereda ovanför kablarna. De flesta alternativ ligger ju dessutom tätt längs vägar och där kanske det ändå inte är aktuellt att plantera skog.

Vindkraftverk och luftledning handlar om ett säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och luftledning. Det baserar sig på vindkraftverkets höjd och hur lång rotor är. I det här fallet bör avståndet överstiga 250 meter. Sedan kommer det ändå behöva kablas in till de kopplingsstationer som finns i vindkraftsparkerna, det går inte att gå med luftledningar in i de kopplingsstationerna.

3.13 Muntliga kontakter

2021-06-21 hade E.ON telefonkontakt med företrädare för Änghultasjöns FVOF, [REDACTED]. Denne menade att kalkstation vid Horshagasjön hade upphört och att föreningen inte hade synpunkter på alternativen då man inte hade verksamhet vid Horshagasjön. Samrådsunderlag skickades emellertid till e-postadress som uppgavs vid kontakten.

3.14 Movab AB

██████████, VD på Movab AB svarade e-postledes att man tidigare lämnat synpunkter på vindkraftverken i området. Om A3 och A4 alternativen skulle innebära luftledningar över sjön så skulle kalkning av sjön vara utesluten. För övrigt har Movab inga synpunkter.

E.ON Energidistributions bemötande:

Luftledningar över Horshagasjön är inte aktuellt. Movabs verksamhet med kalkning av Horshagasjön kan fortgå.

4 Sammanfattning alternativskiljande yttranden

Nedan sammanställs om samrådsparter har förordat redovisade alternativ eller haft synpunkter på specifika alternativ som varit redovisade i samrådsunderlaget. Förordande markeras med grön, motsättande markeras med rött. Orange yttrande med förbehåll.

4.1 Horshaga fly-Rosenholm

R1	R2	R3
Uteslutet enligt ett antal fastighetsägare kring Horshaga by.	Uteslutet enligt ett antal fastighetsägare kring Horshaga by.	Uteslutet enligt ett antal fastighetsägare kring Horshaga by. Lämnar dock förslag på anpassning av alternativet om inte fastighetsägarna berörs.